

Секція 3
РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ



ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Блиднюк Р.В., асп.

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **В.Л. Дикань**
Український державний університет залізничного транспорту

Глобальні зміни в бізнес-середовищі сьогодення демонструють, що базисом забезпечення ефективного зростання бізнес-суб'єктів є вдале комбінування людського інтелекту і цифрових технологій, трансформація традиційної бізнес-моделі в сучасну бізнес-платформу, масштабне застосування онлайн-сервісів та інших цифрових рішень для оптимізації діяльності підприємств. Відповідні зміни потребують врахування і в діяльності вітчизняних підприємств залізничного транспорту, функціонування яких наразі не відповідає світовим трендам розвитку залізничної галузі.

Дослідження особливостей розвитку підприємств залізничного транспорту в контексті їх адаптації до цифрових змін чітко вказує на повільні темпи реалізації цифрових ініціатив підприємствами галузі. Так, наприклад, протягом тривалого періоду відбувається обговорення і пілотне застосування системи розподілу вантажних вагонів, спрямованої на досягнення прозорості цих процесів і усунення фактору «ручного» розподілу вагонів. Так, наприкінці у 2016 р. було запущено тестову експлуатацію автоматизованої системи управління пересилкою порожніх вагонів, зокрема на першому етапі система передбачала автоматизацію розподілу цементовозів та критих вагонів, у подальшому до цієї системи було внесено і парк зерновозів. У липні 2018 р. роботу системи було призупинено для виправлення помилок у програмному продукті. Наразі розподіл вагонів здійснюється через систему електронних торгів ProZorro, на платформі якої реалізується

близько 30 % вагонів (у цьому році планується довести це значення до 100 %). Відношення клієнтів до такого методу розподілу вагонів неоднозначне, оскільки зберігається невиконання зобов'язань підприємствами галузі, наявність бюрократичних перепон і корупційних маніпуляцій, непрозорих правил встановлення ціни на використання вагонів, посилюється ймовірність необґрунтованого штучного зростання вартості за користування вагонами.

При цьому АТ «Укрзалізниця» має і позитивний досвід впровадження цифрових рішень на залізничному транспорті. Окрім автоматизованих систем управління, які протягом тривалого часу використовуються підприємствами галузі, зокрема управління вантажними та пасажирськими перевезеннями, локомотивним господарством, документообігом, кадрами та ін., практичного втілення знайшли і нові цифрові рішення. Зокрема як приклад можна навести автоматизовану систему обліку колісних пар, що експлуатується уже близько півтора року. Її використання дозволило знизити ризики фальсифікації деталей і зменшити кількість їх крадіжок. У подальшому планується розширити перелік деталей для автоматичного обліку. Також, наразі філією «Південна залізниця» ініційовано пілотний проєкт з централізації диспетчерського управління рухом поїздів, зокрема уже створено інформаційну карту, яка відображає вантажну роботу станцій. Нещодавно АТ «Укрзалізниця» спільно з міжнародною платіжною системою VISA започатковано реалізацію таких пілотних проєктів на залізничному транспорті як впровадження безготівкової системи оплати проїзду у приміському сполученні на окремих напрямках руху, розроблення платформи чат-бот для удосконалення процесів пошуку та продажу квитків, створення зон комфорту на найбільших вокзалах країни. Серед технічних рішень, розробка яких наразі триває, слід виділити систему маркування і обліку матеріально-технічних цінностей, спрямованої на підвищення ефективності використання комплектуючих у виробничому процесі і відповідно досягнення оптимізації витрат та ін. Щодо впровадження системи обліку пального при його прийманні, зберіганні, видачі на акцизних складах АТ «Укрзалізниця», слід зазначити, що цей процес призупинено, а оголошені торги за тендером так і не відбулися.

Важливість процесів цифровізації залізничного транспорту відображена і в плані пріоритетних дій Уряду на 2020 р., у межах якого заплановано реалізацію важливих реформ у сфері залізничного транспорту, що стосуються як організаційно-структурних змін у системі господарювання підприємств галузі, так і впровадження цифрових технологій їх розвитку. У рамках останнього зокрема

заплановано розроблення та застосування геоінформаційної системи розподілу пропускнуої спроможності залізничної інфраструктури і впровадження локальних цифрових рішень у галузі з метою створення сприятливих умов для функціонування на ринку залізничних перевезень значної кількості компаній-перевізників.

Таким чином, наразі ініційовано декілька важливих проєктів щодо забезпечення цифрової модернізації бізнес-процесів підприємств залізничного транспорту. Однак, їх практична реалізація стикається з рядом проблем як бюрократичного характеру, так і недосконалістю системи управління на підприємствах залізничного транспорту, низькою зацікавленістю керівництва в реалізації цифрових змін, неузгодженістю дій та стратегічних пріоритетів цифрового розвитку підприємств галузі і загалом обмеженістю фінансових ресурсів та державної підтримки для практичної реалізації цифрових змін.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Волошина А. Ю., гр. МЕБА-21

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Н.І. Дуляба**
Національний університет «Львівська політехніка»

Основою еволюції є розвиток, що проявляється у всіх сферах життя. Розглядаючи цей процес більш детально необхідно визначити сутність цього поняття.

На думку О. Л. Гапоненко, А. П. Пакрухина, розвиток визначається як рух вперед, формування нових рис, становлення нових структурних характеристик об'єкта, його еволюція, поліпшення, удосконалювання, прогрес, а також ріст і розширення [1].

Складовою розвитку є економічний розвиток, який в універсальному словнику-енциклопедії трактується як якісні й структурні зміни в національних економіках як наслідок економічного зростання; чинники, що впливають на економічний розвиток: людський капітал, капітал фінансовий і майновий, природні ресурси, технологія, культура; коли всі чинники виступають у великій кількості, вони здатні стимулювати економічний розвиток, коли їх бракує – можуть бути перепорою для економічного розвитку [2].